

Reetta Levander

PROSESSIPÄIVÄKIRJA TEOSSARJASTA ”MATKALLA”

Kuvataiteen koulutusohjelma

2020

PROSESSIPÄIVÄKIRJA TEOSSARJASTA ”MATKALLA”

Levander, Reetta
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Toukokuu 2020
Sivumäärä: 26

Asiasanat: Prosessipäiväkirja, maisemamaalaus, akryylimaalaus, maailman-
loppu

Tässä opinnäytetyössä seurataan opinnäytetyökokonaisuuteni taiteellisen osuuden maalaussarjan syntyä alusta loppuun tajunnanvirtaisen prosessipäiväkirjan muodossa. Päiväkirjassa käyn läpi ajatuksia, ideoita ja vaihtoehtoja. Teosten edetessä seurataan teknistä suoritusta vaihe vaiheelta ja käsittelen tuntemuksia mitä prosessin aikana syntyy.

ON THE JOURNEY - PROCESS DIARY

Levander, Reetta

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine Arts

May 2020

Number of pages: 26

Keywords: Process diary, landscape painting, acrylic painting, apocalypse

This thesis follows the creation of the painting series of the artistic portion of my thesis in the form of a process diary full of stream of consciousness. In the diary, I go through thoughts, ideas, and options.

As the works of art progress, the technical performance is followed step by step and I deal with the feelings that arise during the process.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	5
2 AJATUSTYÖTÄ JA LUONNOKSIA	6
3 MAALAUSSPOHJAT	12
4 MAALAUKSET	14
5 INSPIRAATION LÄHTEET.....	22
6 YHTEENVETO.....	24
LÄHTEET.....	26

1 JOHDANTO

Ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista mietin pitkään, mitä haluaisin tehdä. Minulla ei oikeastaan ollut selkeää ideaa vielä siinä vaiheessa kun tekeminen olisi pitänyt jo aloittaa. Sen verran tiesin, että jollain lailla tulisin dokumentoimaan tekemisiäni.

Olen pitänyt sarjakuvapäiväkirjoja yli kymmenen vuotta ja vähältä piti, etten käyttänyt tässäkin prosessissa apuna sellaista. Tämä on kuitenkin luonteva tapa minulle työskennellä, joten päädyin sittenkin perinteiseen työpäiväkirjaan, koska kyseessä on kirjallinen osuus.

Vaikka prosessipäiväkirjani on tajunnanvirtaileva, pidän sen myös dokumentoivana, sillä haluan että opinnäytetyön kirjallinen osuus tukee taiteellista osuutta, joka taas syntyi maailmantuskasta.

Opinnäytetyökseni teen viiden kappaleen sarjan maalauksia jotka toivon mukaan kertovat katsojalleen jonkin tarinan. Pidän kirkkaista väreistä ja kontrasteista. Aikaisemmista koulutuksista lähtien kaikki aiempi taiteellinen tekemiseni on ollut aina kuvitus- ja sarjakuvapainotteista. Tyylini maalata on tämän takia ollut hyvin värikylläistä ja kuvitusmaista, josta jälkimmäisestä koetin tässä projektissa hieman pyrkiä eroon, ihan täysin siinä kuitenkaan onnistumatta.

Prosessipäiväkirja koostuu haparoinnista, pienistä onnistumisista ja kamppailusta olosuhteita ja omaa päätä vastaan. Näiden lisäksi käyn läpi myös ajatuksia ja minua itseäni kiinnostavia teemoja niitä kuitenkaan liiemmin availematta tai selittämättä ja mainitsen myös muutamia minua inspiroineita taiteilijoita.

2 AJATUSTYÖTÄ JA LUONNOKSIA

Saksa, maaliskuussa 2018 (Kirjoitettu työpäiväkirjaan 15.10.2019)

Ensimmäinen idea tuli Berliinissä maaliskuussa 2018, kun kävelin erään taidegallerian ohi ja sen ikkunasta näin valtavan muotokuvamaalauksen ihan perus kissasta. Galleria oli kiinni sillä hetkellä, joten en käynyt katsomassa sen tarkemmin, mutta ajatus jäi mieleeni ja pyörittelen sitä edelleen. Eräs lapsipuhaltaja kerran sanoi: ”Jos se ei ole suurta, se ei ole mitään.” ja käytän tätä usein ohjenuorana elämässäni.

Olen tehnyt paljon kissojen muotokuvia ja innostuin ajatuksesta, että miksei jatkaisi samalla linjalla, mutta isommin. Tarkoituksena olisi tehdä kolmen kissa-muotokuvateoksen sarja ja malleina toimisivat perheemme nyt jo edesmenneet lemmikkikissat.

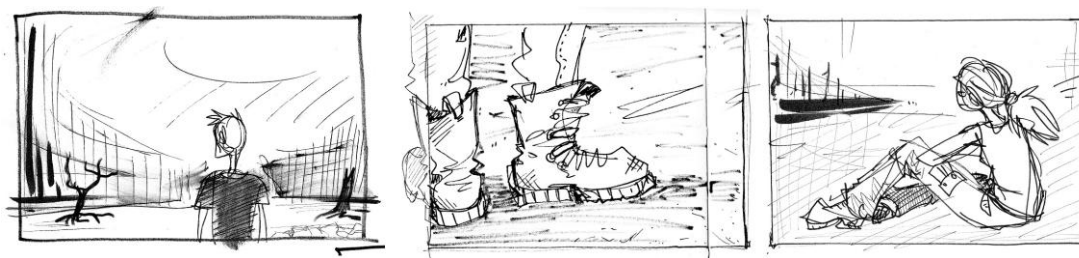
Ajatukset/ongelmat: Ovatko kissan muotokuvat kuitenkin tarpeeksi sitä oikeaa taidetta, ja mitä uutta tai haastavaa tässä olisi? Iso koko ehkä. Poliittinen sanoma? Tässä ei ole. Kissat olivat muinaisille egyptiläisille jumalia. Mitä sanottavaa minulla näillä teoksilla olisi?

Maailmanlopun maisemat 26.9.2019

Aloin kirjoittaa ja luonnostella lehtiöön ajatuksia erilaisista maisemista, joissa olisi maiseman lisäksi kuvattuna ihmishahmo tai useampia. (Kuva1)

Maalaus pohjat kasaisin itse rimoista ja Cotton duck – kankaasta ja värimaailma olisi seepian sävyjä, ruskeaa, keltaista, okraa, ruostetta, verta ja nokea. Piirsin myös muutaman luonnoksen kissoista, mutta luulen sen idean karsiutuvan pois vielä.

Ajatukset tähän asti: Keltaisia pilviä vihreällä taivaalla, henkilöitä kuolleissa maisemissa. kuvissa olisi mahdollisesti esim. palaneita puita ja henkilöihahmoina ainakin mies ja nainen ja heillä saattaa olla tatuointeja. Inspiraationa näissä luonnoksissa toimi mm. *Mad Max* – elokuvat, *Borderlands* -videopelisarja, Zdzislaw Beksinski ja isona osana ilmastoahdistus.

Kuva 1: Ensimmäiset luonnokset

Työpäiväkirja 8.10.2019

Taiteen tutkimuksen tunneilla kävimme läpi ihmisten ajatuksia päättötöön kirjallisesta. Minulla ei ole lopullista ajatusta sen vertaa enempää kuin tähänkään asti. Ajattelin tehdä kirjallisen työpäiväkirjan muodossa tajunnanvirtana ja apuna käyttää sarjakuvapäiväkirjaa. Se taitaa tosin olla vain turhaa lisätötä, mutta saatan silti piirtää sitä omaksi ilokseni päättötöön ohella.

Ajatukseni kuvallisesta osuudesta tähän mennessä: 2-3 kpl isohkoja tauluja, mitat n.100cm x 150cm, maalattu akryyli- tai öljyväreillä osin siveltimillä ja osin palettiveitsillä, sekä mahdollisesti spraymaaleja apuna käyttäen.

Aihe 1: muotokuvia kissoista.

Aihe 2: Ankean tulevaisuuden maisemat - ihmisiä maisemissa, maailma on palanut tai muilla tavoin tuhoutunut.

Lasinmaalauk 29.10.2019

Olen aikaisemmalta koulutukseltani lasiartesaani. Ajatuksen tasolla tuumin tänään, että jospa yhdistäisinkin perinteistä lasimaalausta yhtenä työnä päättötöön maalausten lisäksi? Lasinmaalauk saattaa tosin olla vaikeaa yhdistellä akryylimaalilla maalattujen teosten kanssa toimivaksi kokonaisuudeksi.

Missä ja miten sitten jos ja kun?

Tarvittavat: lasiuuni, pigmenttejä ja maalausnesteitä. Lasistudiolla Kiikoisissa on uuni, jota mahdollisesti saisin käyttää. Tosin se on tähän tarkoitukseen aivan liian pieni.

Huomioitavaa: Koepalat, oikeanlaiset uuniohjelmat, sopivan kokoinen uuni, uunin vuokra, aikataulut, kuljetus, materiaalit, maalausten kiinni polttaminen lasiin. Eräässä lasiliikkeessä Tampereella on ollut mahdollista ainakin ennen vuokrata isompi lasiuuni.

IKATA:n lasilinjojen uuni saattaisi olla vuokrattavissa Ikaalisissa. Tätä täytyy tuumia lisää ja tarkistaa uunien vuokrausmahdollisuudet.

Opinnäytetyön ohjaus 8.11.2019

Tänään keskustelin opinnäytetyöohjaajani Sampsa Sarparannan kanssa ensimmäistä kertaa aiheistani ja päätimme yhteistuumin hylätä kissa-aiheen viimeistään tässä vaiheessa, koska se on tuttu ja turvallinen, maisemissa on enemmän haastetta. Hylkäsin myös lasinmaalauksen suunnitelmat. Keskustelimme enemmän maisema-aiheesta ja siitä onko välttämätöntä lisätä ihmishahmoja mukaan ollenkaan. Hän oli suunnitelmiani kohtaan kannustava, mutta myös varoitteli ihmishahmojen sarjakuvamaisuudesta ja tuubimustan käyttämisestä, johon kyllä aina välillä sorrun. Sain keskustelusta paljon irti, hyviä vinkkejä maalaamiseen ja lisää ajateltavaa idean suhteen.

Ongelmat: Akryyliväri kuivuu nopeasti, enkä ole paljon maalannut öljyväreillä, joten tuntumaa pitäisi hakea. Keskustelusta jäi hyvä mieli.

Mielikuvia, luonnoksia ja värimalleja 14.–18.11.2019

Luonnostelin kuvia maisemista vesivärein, värikynin ja tussein punaisiin luonnoslehtiöihin. (Kuva 2)

Huomaan usein tekeväni useita väriluonnoksia ennen varsinaista maalausta. Luonnoksista on hankala saada mielikuvia vastaavia, koska värikynät ja vesivärit käyttäytyvät eri tavoin kuin öljy- tai akryylivärit.

Aion tehdä testimaalauksen pienemmässä koossa. Laadin ostoslistaa päättötyötä varten ja pohjustin maalaus pohjia, mutta en vielä maalannut. Lisäksi kirjoitin ajatuskarttoja mahdollisista ihmishahmoista maalauksissa.

Ajatuksia mahdollisista henkilöistä maisemissa: Naishenkilöllä on ehkä pöninhäntä, tatuointeja, huppari tai takki lanteilla, reisitaskuhousut, saappaat ja rastat. Avuksi poseeraukseen voisi käyttää valokuvia tai elävää mallia. Mieshenkilöllä olisi nuhjuinen musta t-paita, joka on ehkä rikki, tumma tukka, hän on riutunut valkoinen poika.

Mistä saisin henkilöitä poseeraamaan malliksi?

Kuva 2: Luonnoksia

Ajatuksia 21.11.2019

Kannattaako ihmishahmot jättää pois kokonaan vai ottaa mukaan? Haluaisin mukaan ihmisiä, mutta epäilen osaanko toteuttaa niitä riittävän hyvin. Todennäköisesti en, mutta olen käynyt mallimaalaus-kursseilla, joten periaatteessa pitäisi onnistua. Myös mietin variaatioita kuolleille maisemille, esimerkiksi neonmaisemat ja valosaaste pimeydessä. Ajattelen tulevaisuuden kuvat varsin ankeina. Se voi olla ja mahdollisesti onkin ihan lähitulevaisuus. Taustani sarjakuvan parissa näkyy teoksissani ja se häiritsee minua aina silloin tällöin. Minulla on ristiriitaiset fiilikset.

Maisemamaalareita ja pari muuta 3.12.2019

Tutkin tunnettujen maalareiden tuotantoa ja heidän tyylejään maalata maisemia. Erityisesti viehätyin englantilaisen romantiikan ajan maisemamaalarin William Turnerin tyyliin, (Kujanen Kirsti, 2004, 82 ja Gerlings Charlotte, 2008, 184) sekä minua on aina kiehtonut Vincent van Goghin voimakkaat värit ja vahva siveltimenkäyttö. Hän oli alankomaalainen, postimpressionistinen taidemaalari. (Beaujean Dieter, 2005 ja Gerlings Charlotte, 2008, 194)

Heidän lisäksi minua suuresti kiinnostavia taiteilijoita, joita saatan myös tutkia opinnäytetyöni ohella, ovat serbialainen sarjakuvataiteilija Enki Bilal, venäläinen elokuvaohjaaja Andrey Tarkovsky sekä puolalainen taidemaalari Zdzislaw Beksinski. Heidän töissään minua puhuttelee tarinankerronta, loh-

duttomuus ja rappio, unenomaisuus, dystopia ja post-apokalyptiset visiot, sekä heidän tapansa kuvata maisemia ja väripalettinsa. En kuitenkaan halua maalata heidän tyylejään kopioiden.

Työpäiväkirja 4.12.2019

Olen kirjoittanut puhtaaksi tietokoneella työpäiväkirjaani, jota pidän pääasiassa käsin kirjoittamalla vain sitä tarkoitusta varten hankittuun muistikirjaan. Työskentelytapani on ensin kirjoittaa käsin tajunnanvirtana ja luonnostella, jonka jälkeen vasta voin kirjoittaa puhtaaksi selkeämpää tekstiä.

Motivaatio 5.12.2019

Opinnäytetyön kirjallisen kirjoittaminen jatkuu. Menin työhuoneelle kirjoittamaan, ja huomaan, että tajunnanvirran perässä on vaikeaa pysyä puhtaaskirjoitusvaiheessa, minun täytyy kirjoittaa työpäiväkirjaa jatkossa selkeämällä suomenkielellä. Tarkoitus olisi lähiaikoina tehdä testejä maalaus pohjista pienemmässä koossa. Arvon vielä vähän Cotton duckin ja MDF-levyn välillä maalaus pohjana, molemmissa on puolensa. Motivaation kanssa on ollut ongelmia.

Kirjallisen väliseminaari 10.12.2019

Kävimme koko luokan kanssa yhteisesti läpi kahdessa ryhmässä ihmisten ideoita ja teemoja ja saimme ohjausta miten kukin lähestyy omaa tekstiään parhaiten. Sain itse ainakin selkeyttä ajatuksiini ja sähköpostiosoitteita joista voi pyytää apua.

Taiteen väliseminaari 9.-10.1.2020

Väliseminaarissa esittelin luonnokseni tauluista ja suunnitelmia toteutuksesta. Olen epäillyt itseäni ja tekemisiäni koko viime syksyn ja maalaamista on vaikea aloittaa. Sain kuitenkin ohjaajilta uusia näkökulmia ja kannustusta vain ryhtyä tekemään.

Hankintoja 13.1.2020

Väliseminaarista oli paljon apua, nyt on vain uskallettava käydä maalausten kimppuun. Tilasin itselleni netistä Andrey Tarkovskyn taidekirjan sekä taide-

tarvikeliikkeestä akryylivärejä 800ml purkeissa yhdeksän kappaletta näin alkajaisiksi. Joululomalla kävin myös maali- ja maalaustarvikeostoksilla ja tässä kohtaa välineitä alkaa olla mukavasti.

Olen myös alustavasti päättänyt taulupohjien koon, seuraava askel niiden etenemisen suhteen on mennä veiston puolelle sahaamaan rimat oikeisiin mittoihinsa. Aion tehdä useamman kehikon, jotta niitä on valmiina jos joku maalauksista epäonnistuukin. Minulla on useita rimoja ja maalaus-kankaita varastossa entuudestaan, joten aion käyttää ne ensiksi, ja sitten hankin lisää jos tarvetta vielä on.

Tsemppaaja 16.1.2020

Ohjaaja Sampsa Sarparanta käski soittaa aina kun tuntuu epätoivoiselta, ja sitten hän tsemppaa. Tämä on ilahduttavaa. Tänään kirjoitin puhtaaksi työpäiväkirjaa, ja aion skannata seuraavaksi luonnokseni maalauksista, jotta saan ne myös sähköisessä muodossa talteen.

Ahdistus 18.1.2020

Tänään heräsin ahdistuneisuuteen siitä, etten ole edennyt lopputyöprosessissani juuri ollenkaan. Tai näin ainakin koen. Ensiviikolla on tarkoitus keskustella ohjaajien kanssa kirjallisesta osuudesta ja alkaa koota maalaus-pohjia rimoista. Tiedän maalaavani nopeasti kunhan vain aloitan. Toivon, ettei ahdistus siitä enempää pahene.

Inspiraation lähteitä 21.1.2020

Tänään keskustelin tietopalvelusihteerin kanssa hakusanoista ja kirjoista, joista voisi olla apua prosessissani. Eilen taas keskustelin opinnäytetyön kirjallisen ohjaajan kanssa mm. Tarkovskysta ja inspiraation lähteistä yleensä. Hän kehotti katsomaan Tarkovskyn elokuvia ja ne ovatkin nyt hankinta/etsintälistallani. Sain myös muutaman uuden nimen, joihin aion tutustua. Tilaamani kirja Tarkovskyn teoksista saapui tänään ja lähdenkin juuri hakemaan sitä postista.

3 MAALAUSSPOHJAT

Rimojen sahaus 22.1.2020

Koen puun työstämisen tarpeettoman vastenmielisenä touhuna. Ystäväni potki minua liikkeelle rimojen sahaamisen suhteen. Hän lahjoitti itselleen tarpeetonta liimapuuta minulle, josta saan riittävästi osia kahteen kehykseen. Kolmannen teen puista joita minulla on varastossa.

Liimapuu on vahvempaa kuin perus rima, joka saattaa vääntyillä ilmankosteudesta. Ystäväni auttoi myös rimojen oikeaan mittaan ja malliin sahauksessa ja kävin ostamassa kulmarautoja, ruuveja, nautoja ja silmuruuveja kehysten kasaamiseen. Cotton duck- kangas on kotonani, samoin porakone ja muut välineet, joten joudun aloittamaan kokoamisen ja kankaan pingottamisen vasta myöhemmin.

Rimojen kasaaminen taulupohjiksi 28.1.2020

Kokosin kahden ystävän ja kulmarautojen avulla rimat kehikoiksi ja tarkistin ristimitat. Tilkitsin muutamaan kulmaan jääneet raot liimalla ja niiden kuivuttua ruivasin vielä rimat tueksi kehyksien pitkien sivujen välille ja naulasin paikoilleen kulmalevyt.

Saatavilla olevasta puumäärästä johtuen jouduin tinkimään muutamilla sentteillä alkuperäisestä suunnitelmastani taulujen koon suhteen, mutta en ole pahoillani tästä. Taulupohjien koko on lopulta 145 cm x 98 cm.

Kangasta vasten menevä osa rimasta on sahattu vinosti, jotta mahdollisimman pieni alue kankaasta koskettaa puuta. Näin rimat eivät selkeästi erotu maalauksesta.

Rikkinäiset kädet 12.2.2020

Käsieni nivelissä on vikaa ja kankaiden pingottaminen tuottaa tuskaa ja vaikeuksia. Minun täytyy pyytää joku auttamaan. Kävin myös paikallisessa taideliikkeessä etsimässä pingotuspihtejä itselleni. Ne olivat juuri sopivasti loppuneet hyllystä, joten päädyin tilaamaan sellaiset ja ensi viikolla pitäisi olla saatavilla. Niiden kanssa uskon pystyväni saamaan kankaat pingotettua paikalleen itsekin, mutta onneksi voin aina pyytää apua, mikäli ei onnistu.

Kankaan pingotus 18.2.2020

Yritin pingottaa kankaita tänään. Aloitin levittämällä lattialle muovin suojaksi, jotta maalaus kangas ei ottaisi lattiasta likaa ja maalituhruja itseensä. Muovin päälle levitin Cotton duck-kankaan ja mittasin siitä sopivan kokoiset palaset kolmeen valmiiksi kasaamaani maalauspohjan kehikkoon. Tämän jälkeen kun kankaat olivat leikattu, asettelin yksi kerrallaan kehikon kankaan päälle. (Kuva 3) Jouduin hakemaan ystävän apuun, koska käteni pettivät taas. Yhdessä pingotimme kaksi maalauspohjaa ja kolmas jäi vielä odottamaan pingotuspihtien saapumista.

Olen alustavasti miettinyt jo nimiä tuleville tauluilleni, mutta en ole vielä lyönyt mitään lukkoon.

Kuva 3: Kangas valmiina pingotettavaksi

Raivosiivous 24.2.2020

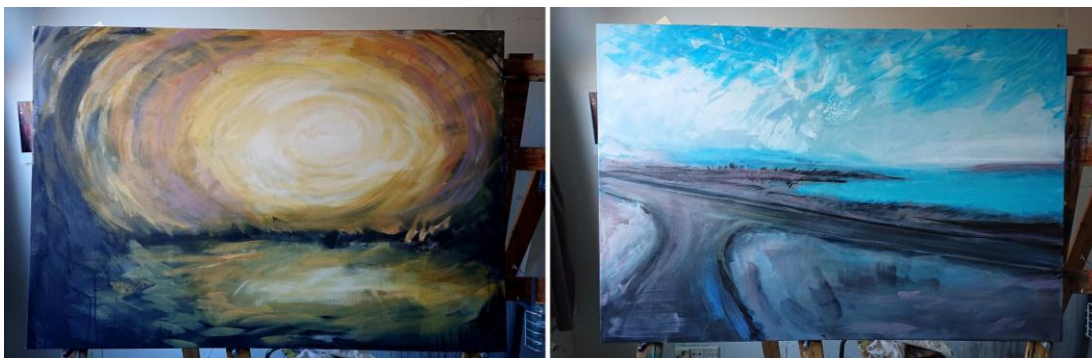
Järjestin ja raivasin työhuoneeni parempaan järjestykseen maalaamisen kannalta ja asensin kaksi maalaustelinettä kannattelemaan ensimmäistä pohjaa. En uskalla aloittaa maalaamista vielä, joten lykkään sitä huomiseksi. Taideteellisen prosessin ohjaajamme on tulossa loppuviikosta käymään ja vähän jo hävettää tämä saamattomuuteni. Inventoin myös maalini, tarvitsen lisää sävyjä ja lisäinkin niitä ostoslistalleni. Odottelen edelleen pingotuspihtien saapumista taideliikkeeseen.

4 MAALAUKSET

Raivomaalaus 25.–26.2.2020

Aloitin maalaamisen molempiin valmiina oleviin pohjiin. Ensimmäiseen aloin maalata murretuilla keltaisilla sävyillä pyöreitä muotoja pohjamaalaukseksi, jonka päälle lisäsin sinisestä ja ruskeasta sekoittamaani tummaa väriä ja sotkin niistä kankaalle jotain etäisesti maisemaa muistuttavaa. (Kuva 4) Toiseen maalaus pohjaan tein saman sinertävillä ja violeteilla sävyillä. Tähän koetin hakea jonkinlaista järvimaiseman tuntua. (Kuva 5)

Vaihtelin maalausten välillä sitä mukaa, kun toisen tarvitsi kuivua hetki maali-kerrosten välillä. Akryylimaalit kuivuvat onneksi ja harmiksi nopeasti. Mielestäni onnistuin jo pilaamaan sinisen maiseman, siinä ei ole yhtään maailmanlopun meininkiä ja vihaan sitä. Onneksi ohjaajamme tulee huomenna vierailulle ja kertoo varmasti, mitä teen väärin.

Kuvat 4, 5: Kaksi ensimmäiseksi aloitettua maalausta

Ohjaajan vierailu 28.2.2020

Sampsa Sarparanta ei vihannut tuotoksiani samanlaisella tunteenpalolla kuin minä. Hän sai minut myös näkemän uusia asioita maalauksistani ja sain vinkkejä jatkamiseen. Puhuimme ongelmista ja etsimme ratkaisuja, kävimme uudestaan läpi luonnoksiani ja koska maisemiin ei lopulta tulekaan ihmis-hahmoja, mietimme pienempiä tauluja isojen maisemien sekaan, joihin maalaisin kenkiä. Katsoja saa sitten luoda yhteydet maisemille ja kengille niitä katsoessaan näyttelyssä vierekkäin.

Sitä en tiedä päätyvätkö taulut oikeasti koskaan vierekkäin näyttelyyn, mutta jos ajatus antaa minulle uutta motivaatiota jatkaa maalaamista, en näe tätä huonona asiana. Sain myös ilmoituksen pingotuspihtien saapumisesta taide-
liikkeeseen ja aion noutaa ne hetimiten.

Yhtäkkiä kenkiä 5.-7.3.2020

Sahasin varastosta rimojani 60cm ja 46cm mittoihin pienempiä maalauspo-
hja varten. Tein vasta kaksi kehikkoa kenkätauluja varten, mutta saatan tehdä
vielä kolmannen, jos tuntuu, että olisi vielä myöhemmin tarvetta.

Mielestäni tämä oli oikea ratkaisu, koska kengät olivat mukana prosessissa jo
ensimmäisistä luonnoksista lähtien ja pidän raskaiden saappaiden estetiikas-
ta. Malleina aion käyttää omia hyvin palvelleita kenkiäni, jotka sopivat tee-
maan. Sain hyviä referenssikuvia kengistä, kun pyysin kämppistäni laitta-
maan kengät jalkaansa ja menimme ulos ottamaan kuvia.

Muutama maalaus pohja lisää 11.3.2020

Eilen ja toissapäivänä oli kirjallisen ensimmäinen opponointiseminaari ja mi-
nusta tuntuu, että se meni aivan pieleen osaltani. Saamastani palautteesta oli
kuitenkin kovasti hyötyä.

Kangastin tänään pingotuspihtien avulla viimeisen ison maalaus pohjan ja
kaksi pienempää kehikkoa kenkätauluille sekä tulostin muutaman referenssi-
kuvan kengistä. Tarkoitus oli tänään vielä aloittaa maalaus, mutta väsyin ja
lykkään sen huomiseen. Maalasin sentään alusmaalauksen pikkupohjiin.
Aloittaminen tuntuu taas vaikealta.

Pingotin lisäksi kankaan vielä yhteen suorakaiteen muotoiseen maalauspo-
hjaan, joka ei välttämättä liity enää lopputyöhöni, mutta haluan tehdä sen maa-
lauksen näiden maisemien ohella, mikäli suinkin ehdin.

Tähän 60cm x 98 cm maalaus pohjaan olisi tarkoitus maalata henkilö lantios-
ta alaspäin maisemassa ja hahmon lisäksi kuvassa olisi yksi ruukkukaktus.
Oman mielenterveyteni ylläpitämiseksi lähinnä, väliaikamaalauksena, koska
voin.

Maalaa kuin viimeistä päivää! 16.3.2020

Ja viimeinen päivähän se olikin, en vain aamulla vielä tiennyt sitä.

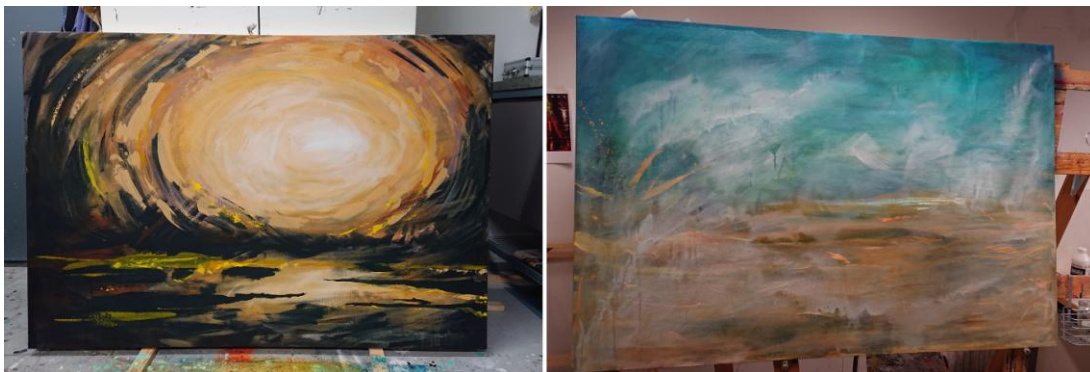
Kaikki viivyttelyni kostautuu nyt. Saavuin onnellisena koululle suunnitelmisani vihdoin maalata koko viikon, mutta kuulin huhun, että koulu suljetaan Korona-viruksen leviämisen estämiseksi, eikä kukaan enää pääsisi työskentelemään koululle.

Se tarkoittaa periaatteessa sitä, että tässä on noin kaksi päivää aikaa maalata päättötyö valmiiksi, mikäli haluan sen valmistuvan työtiloissani koululla.

Panikoinnin sijaan oudosti hyväksyin tilanteen ja päätin maalata kenkätaulujen sijaan maisemamaalauksia niin pitkälle kuin suinkin mahdollista. Jatkoin koko päivän kahta aikaisemmin aloittamaani taulua, joista keltaiseen maisemaan olen tällä hetkellä tyytyväisin. (Kuva 6)

Lähes hyvillä mielillä aloitin jopa kolmannen ison maiseman maalaamisen, se näyttää tällä hetkellä vähän suolta, mutta tiedän että se tulee muuttumaan vielä monta kertaa ennen lopullisen muotonsa löytymistä. (Kuva 7)

Tietenkään en saanut tauluja valmiiksi yhdessä päivässä. Huomenna on valmistuvien kriisikokous, jossa selvittelemme asiaa.

Kuvat 6, 7: Maalauksia vaiheessa

Kielletään kaikki 17.3.2020

Valmiuslaki astuu voimaan huomenna 18.3.2020, joten nyt on joko pakko siirtää työtila, tai hylätä kaikki ja toivoa Korona-tilanteen rauhoittuvan ajoissa. En muun muassa luota ihmiskuntaan, tai että menee ohi pitkiin aikoihin, joten päädyin ratkaisuun tyhjentää työhuoneeni ja siirtää se toiselle paikkakunnalle

vanhempieni omakotitaloon, sillä en kotona pysty maalaamaan tauluja loppuun maalaamiseen vaadittavan tilan puuttuessa.

Päättötyönäyttelymme tilanne on nyt myös vaakalaudalla, ja sitä tilannetta seurailaan. Myös ohjaajamme seuraava vierailu joudutaan perumaan, mutta onneksi yhteydenpito sähköpostein onnistuu edelleen.

Muutto 19.3.2020

Sain maalauksilleni järjestymään kyydityksen ja seuraan perästä itse maalien ja muiden välineiden kanssa parin päivän kuluttua. (Kuva 8)

Motivaatiotasot ovat todella alhaalla vallitsevan tilanteen takia.

Kuva 8: Taulut pakattu autoon muuttoa varten

Uusi työtila 23.3.2020

Otin itseäni niskasta kiinni ja raivasin lapsuudenkotiini yhden huoneen verran tilaa maalaus-studiolle. Huone on menossa remonttiin tulevana kesänä, joten lattian tai seinien suojaamisesta ei tarvitse huolehtia. Myös vanhassa työtilassani varastossa olleet maalaukset nostin uuden työtilani seinille täysin mielivaltaisesti. Työhuoneen järjestämisessä menikin sitten koko päivä.

Motivaatio hukassa 25.3.2020

Pidin tänään toimistopäivän. Maalaamista varten kaikki on valmiina, mutta epävarma tulevaisuudentila syö motivaatiota. Vieläkään en ole paniikissa, vähän vain luovuttanut ja hyvin turhautunut kaikkeen. Saa nähdä mitä tästä tulee, maalaan lisää myöhemmin.

Henkilökohtaisesti en ole liian pahoillani jos päättötyönäyttelymme peruuntuu tai siirtyy koronaviruspandemian takia. Olisihan se sääli, mutta se on kuitenkin vain yksi näyttely. Teokset voi esitellä paremmalla ajalla joskus myöhemminkin ja mitä järkeä on pitää näyttelyä, jos sitä ei tule kukaan kuitenkaan katsomaan?

Pitkästä aikaa maalausta 27.3.2020

Jotta hommat etenisivät, pakotin itseni maalaamaan tänään. Tuijotin pitkään kahta ensimmäistä maisemaa, mutta en osannut jatkaa niitä kuitenkaan. Päädyin ottamaan käsittelyyn viimeisimmän ”suon”, onhan se kolmesta maisemasta vähiten työstetty. Suo alkoi muokkautua enemmänkin aroksi tai aavikoksi ja aion lisätä kuvaan joitain kelojuita mahdollisesti vielä. (Kuva 9)

Maalaaminen tuntuu mekaaniselta suorittamiselta, enkä huomaa juuri suunnittelevani etukäteen siveltimenvetoja kankaalle. Myös maalaaminen on tajuunavirtaa. Koko päivän maalattuani viimeistä maisemaa luonnostelin vielä erilaiset kenkäparit niitä varten valmistamiini kahteen pienempään maalaus-pohjaan. (Kuva 10) Joudun jatkamaan myöhemmin, sillä valaistus uudessa työtilassani on huono auringon laskettua.

Kuvat 9, 10: Viimeinen maisema muokkaantuu ja kenkämaalauksen luonnos

”Matkalla” 31.3.-13.4.2020

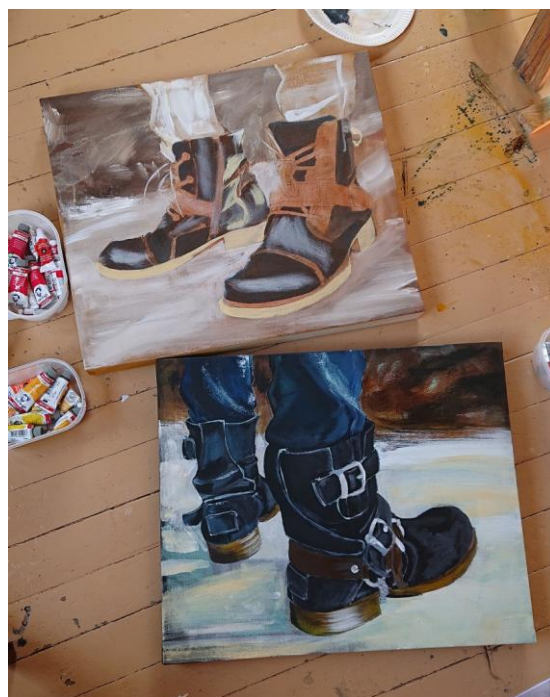
Keksin nimet maalauksilleni. Päätin että sininen maisema ”Siellä” (Kuva 15) on valmis, sitä en aio jatkaa enää. Käytin useamman päivän ”Täällä” (Kuva 16) ja ”Lähellä” (Kuva 17) -maisemien kanssa viimeistellen niitä. Maalasin jossain kohtaa ”Lähellä” -taulun puoliksi umpeen aloittaakseni taivasosuuden alusta. (Kuva 11) Teoskokonaisuuden nimeksi tuli ”Matkalla”.

Eniten päänvaivaa tuottaa edelleen viimeisimpänä aloitettu maisema ”Täällä”. Maalaaminen tuntuu vaikealta ja turhauttavalta, olen tuijottanut teoksiani liian kauan.

Kenkätauluista vain toinen on jotenkin vaiheessa, en ole vieläkään täysin varma tulevatko kenkämaalaukset mukaan kokonaisuuteen. (Kuva 12)

Hylkäsin tässä kohtaa kokonaan myös 60cm x 98cm maalaus pohjaan suunnittelemani maalauksen ihmishahmon jaloista ja kaktuksesta. Laitoin sähköpostia ohjaajalle ja pyysin uusia näkemyksiä.

Päättötyönäyttelymme peruuntumisen varmistus syö viimeisetkin motivaatiot, mutta koetan silti saada kunnialla taulut valmiiksi Taidekoululla tapahtuvaan arviointitilaisuuteen. Kuitenkin kokoamme teoksista diginäyttelyn keväällä.

Kuvat 11, 12: ”Lähellä”-maalaus kuivumassa ja kenkätaulut vaiheessa

Viimeistelyt 14.-19.4.2020

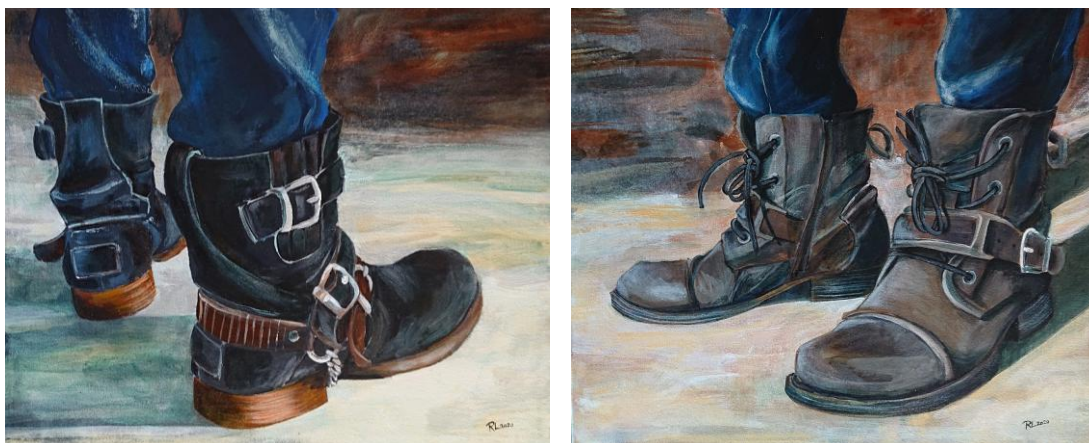
Tuskastuneessa tilassa maalasin maisemat valmiiksi. Olen melkein varma että tulen maalaamaan "Täällä"-maalauksen päälle kun tämä kaikki on ohi. Päätin maalata mustaksi taulupohjien sivut, koska en ollut onnistunut pitämään niitä siistinä, mutta ensin kiristin kankaat. Olin hankkinut valmiiksi paksumpaa rautalankaa ja silmuruuveja ripustusta varten ja asensin ne paikalleen viimeiseksi. Olin päättänyt jättää kenkämaalaukset pois kokonaisuudesta tässä vaiheessa.

Toisaalta jospa kuitenkin kenkiä 21.4.2020

Keskustelin kuitenkin kerran vielä Sampsan kanssa teoskokonaisuudesta ja hänen neuvoonsa luottaen maalasin sitten kuitenkin molemmat kenkätaulut valmiiksi. Ensimmäistä olin maalannut jo pitkälle ja se tarvitsi enää vain vähän viimeistelyä ja ripustuksen. Toinen maalaus oli vielä luonnosvaiheessa, mutta sain sen poikkeuksellisen hyvällä fiiliksellä valmiiksi maalattuani koko päivän. Maalasin kenkienkin reunat mustalla ja tein ripustukset.

Annoin tauluille nimet: "Hyvät kengät kaikenlaiseen kävelyyn" (Kuva 13) ja "Kunhan on hyvät kengät" (Kuva 14).

Kaikki viisi maalausta ovat nyt valmiit ja odottavat ripustusta arviointia varten. (Kuvat 13-17)

Kuvat 13, 14: Hyvät kengät kaikenlaiseen kävelyyn ja Kunhan on hyvät kengät, 50cm x 60cm

Kuva 15: Siellä, 98cm x 145cm

Kuva 16: Täällä, 98cm x 145cm

Kuva 17: Lähellä, 98cm x 145cm

5 INSPIRAATION LÄHTEET

Kun aloitin prosessin, mietin minua kiinnostavia esikuvia ja koronan suljettua kirjastot päädyin aika pitkälti hyödyntämään omaa kirjahyllyäni. En onnistunut saamaan käsiini mitään Beksinskistä, vaikka hänen vähän ahdistavatkin teoksensa minua suuresti puhuttelevat.

Maisemaa maalatessa havainnosta pyritään pysymään uskollisena esikuvalle. Fantasiamaisemaa taas pystyy muokkaamaan palvelemaan tarkoitusta, kuten vaikkapa sarjakuvan tai videopelien maailmojen suunnittelun keinoin.

Pidän tarinankerronnasta ja olenkin aina ihailnut eri sarjakuvapiirtäjiä, yhtenä heistä mainittakoon Enki Bilal. Hänen tapansa värittää sarjakuvansa on aina kolahtanut minuun, varsinkin hänen hieman uudemmassa tuotannossaan Sarajevo-tetralogiassa. Sarjan viimeisessä osassa ”Neljä?” (Bilal, 2007) värinkäyttö on melko maalauksellista verrattuna parikymmentä vuotta aiemmin ilmestyneeseen Nikopol-trilogian ensimmäiseen osaan ”Jumalaton näytelmä” (Bilal, 1985). Vaikka tarinat ovat yleensä pääosassa, tuovat myös miljööt ja taustat oman lisänsä tarinaan. Hänen tarinansa ovat usein poliittisia ja dystopisia.

Tätä kirjoittaessani selailin lisäksi kirjaa nimeltä *Inside the Vault: The art & design of Borderlands 2*. (Gearbox Software, 2012)

Kyseessä on videopelin konseptitaidekirja itselleni hyvin rakkaasta pelistä, jossa seikkaillaan vieraalla planeetalla, joten maisemat ovat myös sen mukaisia.

Pelissä yhdistyy tietynlainen *Mad Max* - elokuvista tuttu estetiikka paikoin villinlännen teemoihin sekoitettuna myös futuristisiin kaupunkimaisemiin.

Näitä maailmoja luodessa on mielikuvituksen annettu lentää, silti niissä voi nähdä myös jotain kotiplaneetalta tuttua. Pelin yleisilme on hyvin sarjakuvaomainen, mikä sai minut aikanaan tutustumaan kyseiseen pelisarjaan.

Katsoin Tarkovskyn elokuvan ”Stalker” (1979). Se oli venäjäksi ja ilman tekstitystä joten väkisinkin keskityin vuoropuhelun sijaan visuaaliseen ilmeeseen ja kolkkoihin maisemiin, joita elokuvassa näkyy.

Olen erityisen viehättynyt rappioituneeseen maisemaan, joka on seurausta jostain yleensä ihmisen aiheuttamasta katastrofista ja ”Stalker” on täynnä sellaista kuvamateriaalia. Elokuva on kuvattu osin vanhassa voimalaitoksessa ja ympäristö, jossa päähenkilöt kulkevat on saastunutta ja rappioitunutta, kaikkialla on nähtävissä merkkejä menneestä asutuksesta, romun seasta luonto on ottanut vallan takaisin ja vettä tuntuu olevan kaikkialla.

Elokuvan osin monokromaattinen kuvaus kiehtoo minua ja päähenkilöiden saavuttua mystiselle ”Vyöhykkeelle” värit palaavat filmiin.

Sain selville Tarkovskyn elokuvista kertovasta kirjasta (Tarkovsky - Films, Stills, Polaroids & Writings, 2012) elokuvan juonen, mutta pidin silti enemmän maisemista. Utuisuus ja vetisyys korostavat kurjuutta, jossa päähenkilöt pyörivät ja värien kylmät sävyt luovat ainakin itselleni vaikutelman, että heitä paletelisi, vaikka sitä ei kummemmin tuoda elokuvassa ilmi.

Kuvakirjaa selatessani pysähdyn aina uudestaan hetkeksi kuvaan Stalker-elokuvasta, jossa päähenkilö makaa jonkinlaisessa kanavassa kyljellään koira seuranaan veden ympäröimänä.

Kuva 18: Stillkuva elokuvasta Stalker, 1979

6 YHTEENVETO

Tauluni ovat valmiit ja tällä kertaa jäivät ripustamatta hienoihin gallerioihin näyttelyiden peruunnuttua koronaviruksen takia. Olo on aika tyhjä ja vähän pettynytkin, mutta olen iloinen että taulut tulivat valmiiksi ja voivat olla esillä jossain muualla seuraavassa näyttelyssä.

En ole täysin tyytyväinen ”Täällä” -maalaukseen. Se näyttää mielestäni eniten keskeneräiseltä, enkä osaa sanoa mitä se kaipaa.

”Siellä” on hiukan parempi, mutta jotain siitäkin vielä puuttuu. ”Lähellä” taas vastaa eniten mielikuviani maalauksista prosessia aloittaessani. Se ei näytä yhdeltäkään niistä luonnoksista joita tein, mutta silti se on kolmesta mielestäni parhaiten onnistunut. (Katso kuvat s. 21)

Kenkämaalauksiin taas olen yllättävänkin tyytyväinen. Niitä haluaisin tehdä ehkä lisääkin oman sarjan verran.

Maisemamaalauksista ei lopulta tullut kovin apokalyptisia vaikka se alkupe-
räinen tarkoitukseni olikin. Ainoastaan ”Lähellä” on omaan silmääni jotenkin maailmanloppuinen, mutta vasta sen jälkeen kun maalasin sen puoliksi umpeen ja tein taivaan uudelleen. Ehkä kahden muun kohdalla olisi pitänyt vain tehdä sama, ja kylmästi aloittaa alusta. En uskaltanut kuitenkaan tehdä sitä, koska pelkäsin ajan loppuvan, eikä minulla ollut selkeää visiota siitä kuinka olisin teoksia jatkanut.

Muuten ajankäyttöni olin arvioinut ja jakanut mielestäni hyvin, missään kohta ei tuntunut siltä että tulisi kiire. Vain toimenpiteet koronaviruksen leviämisen estämiseksi ja työtilan siirtäminen toivat hetkellistä epätoivoa tilanteeseen, mutta siitäkin pääsin yli.

Uskon jatkavani aiheen parissa vielä, ja harjoitustahan tässä kaipaa. En ole kovin paljon maisemia maalannut, joten tämä oli sinällään haastavaa ja selkeästi tarvitsen vielä harjoitusta perspektiiveissä ja syvyysvaikutelman luomisessa. Olisin voinut mennä helppoa tietä ja maalata niitä kissojen muotokuvia. Onneksi en valinnut sitä tietä, vaan maalasin maisemia mielikuvitukses-

ta. Maalauksiin tuli lisäksi vielä vinha lisä kissankarvoista, koska lemmikkikissat pääsivät ovettomaan evakkotyötilaani.

Olen maalannut muutamia isoja kuvia seinille, mutta en vielä näin isoja maalauksia kankaalle valmiiksi asti ennen ja huomasin nauttivani isoilla pensseleillä ja siveltimillä maalaamisesta. Tulen varmasti jatkossakin työstämään isompia teoksia.

Olen iloinen että päätin ottaa mukaan myös kenkätaulut, vaikka meinasinkin ne yhdessä vaiheessa jättää pois kokonaisuudesta. Yhdessä maisemien kanssa kenkätaulut luovat katsojien mielissä tarinoita kuljetuista matkoista tai tulevista reissuista.

LÄHTEET

Beaujean, D. 2005. Vincent van Gogh. Köneman

Bilal, E. 1985. Jumalaton näytelmä. Kustannusosakeyhtiö Tammi

Bilal, E. 2007. Neljä?. Kustannusosakeyhtiö Tammi

Gearbox Software. 2012. Inside the Vault: The art & design of Borderlands 2. 2K Games

Gerlings, C. 2008. 100 taiteen mestaria. Gummerus

Kujanen, K. 2004. Maalaustaiteen mestareita Pinx: Todellisuus ylittää ihanteet. WSOY

Tarkovsky, A, Schlegel, H-J, Schirmer, L. 2012. Tarkovsky – Films, Stills, Polaroids & Writings. Thames & Hudson